

Роднае слова

штомесячны навуковы і метадычны часопіс

1/2024

(433)

студзень

ISSN 0234-1360

Супольныя праекты часопіса ў 2024 годзе:

- **Дзяржаўны музей гісторыі беларускай літаратуры**
“100 партрэтаў Васіля Быкава”:
Да стагоддзя народнага пісьменніка Беларусі
- **Нацыянальны мастацкі музей Рэспублікі Беларусь**
“Арт-лекторый”:
Да 85-годдзя з дня заснавання
- **Функцыянальная адукаванасць: тэорыя і практыка**

Роднае слова

2024/1
(433)
студзень

Рэдакцыйная калегія

доктар філалагічных навук А. Бельскі (старшыня)
доктар філалагічных навук М. Прыгодзіч (намеснік)
доктар педагогічных навук В. Зелянко (намеснік)
доктар педагогічных навук Г. Валочка
доктар мастацтвазнаўства Т. Габрусь
доктар філалагічных навук У. Гніламедаў
доктар мастацтвазнаўства В. Дадзіёмава
доктар філалагічных навук В. Іўчанкаў
доктар філалагічных навук І. Казакова
кандыдат філалагічных навук І. Капылоў
доктар гістарычных навук,
доктар архітэктуры А. Лакотка

доктар філалагічных навук А. Лукашанец
доктар філалагічных навук В. Максімовіч
доктар культуралогіі У. Мартынаў
доктар філалагічных навук В. Новак
доктар культуралогіі А. Павільч
доктар філалагічных навук В. Рагойша
доктар філалагічных навук І. Роўда
доктар філалагічных навук І. Саверчанка
доктар філалагічных навук В. Старычонак
кандыдат філалагічных навук М. Трус
доктар філалагічных навук І. Чарота
доктар філалагічных навук Т. Шамякіна

Навуковыя кансультанты

Р. Аладава, А. Белая, Д. Дзятко,
Л. Леванцэвіч, В. Ляшчынская,
А. Макарэвіч, З. Мельнікава, П. Міхайлаў,

В. Русілка, А. Садоўская, А. Солахаў,
А. Станкевіч, Н. Усава, Н. Шаранговіч,
І. Штэйнер, М. Яленскі

Рэдакцыйная рада

Р. Бабашка, А. Бадак, І. Булаўкіна,
В. Душэўская, Р. Ільіна, Г. Запартыка,
В. Кажура, А. Карлюкевіч, Л. Лазарчык,

А. Марціновіч, М. Пазнякоў, А. Панфіленка,
Т. Прадзед, С. Рачэўскі, Л. Собаль,
І. Таяноўская, В. Шніп

Пасведчанне
аб дзяржаўнай рэгістрацыі
сродку масавай інфармацыі
№ 561 ад 20.07.2009,
выдадзенае
Міністэрствам інфармацыі
Рэспублікі Беларусь

Заснавальнікі:
Міністэрства адукацыі
Рэспублікі Беларусь,
грамадскае аб'яднанне
“Саюз пісьменнікаў
Беларусі”

Часопіс выходзіць
з 1988 года
(у 1988–1991,
№ 1–48,
выдаваўся пад назвай
“Беларуская мова
і літаратура ў школе”)

Галоўны рэдактар

**Наталля Мікалаеўна
ШАПРАН**

Часопіс уключаны ў Пералік навуковых выданняў ВАК Рэспублікі Беларусь
для друкавання вынікаў дысертацыйных даследаванняў па філалагічных навук,
мастацтвазнаўстве, культуралогіі, педагогічных навук
(тэорыя і методыка навучання беларускай мове і літаратуры)

АiB
АДУКАЦЫЯ І Выхаванне
НАВУКОВАЯ БІБЛІЯТЭКА
ЧЫТАЛЬНАЯ ЗАЛА
ГРОДНІСЬКАЯ КУПАЦЬ
ГРОДНІСЬКАЯ КУПАЦЬ
GROD.SLOVA.BY

ЛІТАРАТУРА І ЧАС

Доўнар Ларыса. Кнігазнаўчая праблематыка і часопіс "Роднае слова"	4
Сабуць Аліна. "Мой родны край – адзіны на планеце": Літаратурнае краязнаўства Алеся Карлюкевіча як нацыянальны партрэт Беларусі ў прасторы і часе	7
Трус Мікола. Апавяданне "Сігнал" Усевалада Гаршына ў перакладзе Ядвігіна Ш.: архіўны дыскурс	11
Карчашкіна Дарыя. Праблемы атрыбуцыі дубіяльных тэкстаў у творчай спадчыне Алаізы Пашкевіч (Цёткі): біяграфічна-ідэалагічны і стылістычны аспекты	17
Аляксееў Яніна. Мастацкая своеасабліваць "Скарбаў жыцця" Максіма Гарэцкага	20
Горны Аляксандр. Сябар Максіма Танка і вязень Бярозы-Картузскай: да юбілею Янкі Шутовіча	24
Кавалюк Алена. Філасофска-аксіялагічны патэнцыял апавесцей Івана Сяркова	27
Ніцыеўская Катрын. Феномен страху ў прозе Людмілы Рублеўскай	30
Сінькова Людміла. Літаратуразнаўца з характарам: Да 95-годдзя Дзмітрыя Бугаёва	34

МОВЫ РЫСЫ НЕПАЎТОРНЫЯ

Герасімчык Ірына. Літаратурныя нацыянальна-прэцэдэнтныя феномены ў сучасным беларускім медыядыскурсе: Спосабы арганізацыі міжтэкставага ўзаемадзеяння	38
Носік Алесь. Эмоцыі сораму ў сучаснай беларускай мове	42
Селібірава Любоў. Унікальныя марфемы ў словаўтваральнай сістэме сучаснай беларускай мовы	46
Міхалевіч Алена. Шматпланавасць сінтаксічных адзінак у апавесці "Мы з Санькам у тыле ворага" Івана Сяркова	50
Міхайлаў Павел, Цяслюк Наталля. Педагог і навуковец Пётр Юргелевіч	54

МЕТОДЫКА І ВОПЫТ

Васюковіч Людміла. Фарміраванне чытача ў кантэксце беларускамоўнай прасторы	59
--	----

Мартынкевіч Святлана. Тэорыя і практыка напісання сачыненняў: Методыка напісання сачынення-апавядання	64
Караткевіч Вячаслаў. Заданні для фарміравання асобных і метапрадметных кампетэнцый: Беларуская літаратура (VII клас)	68
Есіс Яўген. Ядвігін Ш. Кароткія звесткі з жыцця і творчасці. Апавяданне "Дуб-дзядуля": Урок беларускай літаратуры (X клас)	69
Бязручка Леанід. Адметныя асобы студзеня: жыццёвы і творчы шлях: Інтэлектуальная гульня (X–XI класы) [Алесь Якімовіч, Алесь Савіцкі, Іван Сяркоў]	71
Мінгелевіч Наталія. Калядкі на Воранаўшчыне: Сцэнар фальклорнага свята	74
Кажанеўская Алена. Па сцяжынках роднай мовы: Пазакласнае мерапрыемства да Міжнароднага дня роднай мовы (V–VI класы)	76

НАЦЫЯНАЛЬНАЯ І СУСВЕТНАЯ КУЛЬТУРА

Конанав Ганна. Мастацкаму музею – 85: Аўтары і творы: таленты і шэдэўры нацыі	79
Усава Надзея. Скульптар-імпрэсіяніст Паола Трубяцкой і збор яго твораў у Нацыянальным мастацкім музеі Рэспублікі Беларусь	81
Князева Ірына. Гісторыю робяць людзі: Напярэдадні выставы да стагоддзя народнага пісьменніка Беларусі Васіля Быкава	85
Кароўчанка Алена. Беларускія карані роду Хадасевічаў	88
Шапран Сяргей. Ці маляваў шаржы Малевіч?	91
Карбоўскі Сяргей. Жаночыя вобразы ў экранізацыях паводле твораў Івана Шамякіна	94

Новыя выданні. А. Садоўская. Напісанае застаецца: пра кнігу "Мая родная вёска Бабіна" М. Даніловіча (56).

Віншuem з юбілеем! С. Мартынкевіч. Прафесійная парадыгма прафесара Мікалая Яленскага (58).

Каляндар памятных датаў і юбілейных дзён на 2024 год. Люты (23, 73).

У адпаведнасці з заканадаўствам аўтары нясуць адказнасць за дакладнасць прыведзеных у артыкуле фактаў і звестак. Рэдакцыя пакідае за сабой права друкаваць артыкулы ў парадку абмеркавання, не падзяляючы пункту гледжання аўтара.

Пры перадруку спасылка на "Роднае слова" абавязковая.

Дасылаючы матэрыялы для публікацыі ў нашым часопісе, аўтары тым самым перадаюць выдаўцу невыключныя маёмасныя правы на ўзнаўленне, распаўсюджванне, паведамленне для ўсеагульнага ведама і іншыя магчымыя спосабы выкарыстання твора без абмежавання тэрыторыі распаўсюджвання (у тым ліку ў электроннай копіі часопіса), а таксама даюць згоду на апрацоўку персанальных звестак.

Патрабаванні да афармлення матэрыялаў і ўмовы прыняцця матэрыялаў для аспірантаў гл. на сайце часопіса rod-slova.by.

Калі не пазначана іншае, то ілюстрацыйны матэрыял (фотаздымкі, графікі, табліцы, рэпрадукцыі) пададзены аўтарам / аўтарамі артыкула.

Паводле падатковага заканадаўства выдавецтва пры налічэнні ганарару падае звесткі пра даходы аўтараў незалежна ад факта атрымання грашовых сродкаў на рукі. Для таго каб ганарар не налічаўся, аўтар можа адмовіцца ад яго, прыклаўшы да матэрыялу, які дасылаецца ў рэдакцыю, заяву.

Спампаваць заяву можна на сайце часопіса.

Аляксандр ГОРНЫ,
кандыдат гістарычных навук

СЯБАР МАКСІМА ТАНКА І ВЯЗЕНЬ БЯРОЗЫ-КАРТУЗСКАЙ: ДА ЮБІЛЕЮ ЯНКІ ШУТОВІЧА

24 студзеня 2024 г. спаўняецца 120 гадоў з дня нараджэння грамадскага і культурнага дзеяча, журналіста, літаратурнага крытыка, гісторыка Янкi Шутовіча. Ён быў яскравым прадстаўніком таго пакалення міжваеннай заходнебеларускай моладзі, якое, атрымаўшы выдатную адукацыю еўрапейскага ўзроўню, не далучылася да польскай культуры, а захавала ў сабе беларускую ідэнтычнасць і пашырала яе ў складаных умовах паланізацыі. Калі старыя культурныя дзеячы змяншалі сваю актыўнасць ці сыходзілі з грамадскай сцэны, то моладзь у 1930-я гг. падхоплівала эстафету і працягвала ствараць новыя праекты па падтрымцы беларускай культуры ў Заходняй Беларусі, выдаваць кнігі, пісаць вершы, арганізоўваць імпрэзы. Лёсы гэтага пакалення заходнебеларускага “маладняка” склаліся па-рознаму – нехта стаў вядомым і шанаваным літаратарам у савецкай Беларусі, нехта быў вымушаны эміграваць, нехта кардынальна змяніў род заняткаў. Янка Шутовіч да канца сваіх дзён захоўваў любоў да беларускага слова і культуры, хоць і жыў у пасляваенным літоўскім Вільнюсе.

Ён рэдагаваў часопісы і кнігі, пісаў артыкулы на гістарычныя і літаратуразнаўчыя тэмы, быў музыкальным крытыкам, сабраў унікальны архіў дакументаў і фотаздымкаў, займаўся перакладчыцкай дзейнасцю. Яго перапіска з вядомымі дзеячамі беларускай культуры ХХ ст. можа скласці асобны вялікі том. Аднак сёння мы не маем нават поўнай бібліяграфіі яго творчасці, каб уявіць маштаб фігуры Я. Шутовіча. Безумоўна, гэты чалавек застаецца недаацэненым сучасным пакаленнем не толькі навукоўцаў, але і ўсіх тых, хто неабякава ставіцца да беларускага культурнага дыскурсу ХХ ст. Паспрабуем зрабіць акцэнт на важнасці вывучэння біяграфіі Янкi Шутовіча і ўшанавання памяці на падставе знакавых фактаў з яго жыцця і дзейнасці.

Янка Шутовіч нарадзіўся ў шматдзетнай сялянскай сям’і ў вёсцы Шутаўчы, якая знаходзіцца недалёка ад цяперашняга раённага цэнтру Смаргонь. Спадзяемся, што калі-небудзь пра гэты населены пункт будзе напісана асобнае мікрагістарычнае даследаванне. Беларуская нацыянальная ідэнтычнасць пачала тут узмацняцца яшчэ да Першай сусветнай вайны, калі ў вёс-

Янка Шутовіч і Максім Танк. Вільня, 1930-я гг.
Асобы архіў Літвы.

цы пашыраліся беларускамоўныя прэса і кнігі. Не апошняю ролю ў гэтым працэсе адыгрываў навучэнец Віленскай духоўнай семінарыі, у будучыні вядомы беларускі ксёндз Віктар Шутовіч, Янкаў дзядзька. У міжваенны перыяд вёска стала сапраўдным бастыёнам беларускасці, калі навокал праводзілася палітыка апалячвання. Тут існаваў беларускі тэатральны гурток, які вандраваў з пастаноўкамі па розных вёсках Віленскага ваяводства, гурток Беларускага інстытута гаспадаркі і культуры з бібліятэкай на 300 (!) тамоў беларускіх кніг. Немалая частка мясцовых хлопцаў і дзяўчат вучылася ў Віленскай беларускай гімназіі. Актыўным дзеячам мясцовага беларускага руху быў родны Янкаў брат Вінцэнт, які апекаваўся тэатральнай трупай і арганізоўваў культурна-асветніцкія лекцыі (напрыклад, выступіць перад вяскоўцамі ў 1929 г. прыязджаў беларускі дэпутат польскага сейма П. Каруза).

Восенню 1919 г. Янка Шутовіч быў залічаны ў 4-ы клас Віленскай беларускай гімназіі. Пазней ён згадваў тагачасную “віленскую атмасферу” наступным чынам: *“Гімназія была заложана ў пачатку 1919 года... З гэтага часу і пачынаецца мая віленская біяграфія, і вучнёўская, і студэнцкая, і грамадзянская, біяграфія беларуса з беднай сялянскай шматдзетнай сям’і, біяграфія пакутлівая, трывожная, адначасова агрэтая цеплынёю беларускага патрыятызму, цеплынёю шчырых, добрых, ідэальных людзей, нашых беларускіх грамадскіх і культурных дзеячоў”*.

У 1924 г. малады чалавек паступіў на юрыдычны факультэт Віленскага ўніверсітэта. Падчас студэнцтва актыўна ўдзельнічаў у працы Беларускага студэнцкага саюза і зблізіўся з дзеячамі нацыянальна-дэмакратычнай плыні беларускага руху, а менавіта з актывістамі Беларускай хрысціянскай дэмакратыі. Навучанне ва ўніверсітэце скончыў у 1934 г. з дыпламам магістра права, але фактычна па спецыяльнасці яму так і не ўдалося папрацаваць. У міжваеннай Польшчы атрымаць юрыдычную пасадку беларусу было вельмі цяжка.

Першыя спробы пяра Янку Шутовіча адносяцца да канца 1920-х гг., калі ён пачаў друкаваць артыкулы пра вядомых беларускіх пісьменнікаў і культурных дзеячаў у заходнебеларускіх выданнях. Некаторы час быў галоўным рэдактарам друкаванага органа Беларускага студэнцкага саюза “Студэнцкая думка”. Але галоўным выдавецкім праектам для Я. Шутовіча стаў “тоўсты” інтэлектуальны часопіс “Калоссе”, у якім ён працаваў адказным рэдактарам. Часопіс выходзіў у Вільні з 1935 да 1939 г. і стаў грунтоўнай пляцоўкай, дзе развівалася маладая заходнебеларуская літаратура, крытыка і публіцыстыка. Імкненне Я. Шутовіча да кампрамісаў дазволіла друкавацца ў часопісе аўтарам з рознымі палітычнымі поглядамі: Максіму Танку, ксяндзу Адаму Станкевічу, Уладзіміру Самойлу, Анатолю Іверсу, Янку Быліну, Вінцуку Адважнану і інш.

У 1935 г. беларускія дзеячы розных палітычных кірункаў, не без уплыву кампрамісных поглядаў Янкі Шутовіча, зрабілі спробу аб’яднацца і сумеснымі сіламі супрацьстаяць узмацненню асіміляцыі беларускага народа ў межах польскай дзяржавы. Было заключана неафіцыйнае пагадненне аб правядзенні сумеснай акцыі па адкрыцці беларускіх школ. Сіламі дзвюх найбольш моцных беларускіх арганізацый тых часоў – Беларускага інстытута гаспадаркі і культуры і Таварыства беларускай школы – у 1936 г. быў створаны Школьны сакратарыят, які павінен быў арганізаваць збор подпісаў і дэкларацый аб адкрыцці школ. Кіраўніком сакратарыята стаў Янка Шутовіч. Дзякуючы яго намаганням школьная акцыя ўзняла цікавасць да беларускага руху ў правінцыйных асяродках, выклікала ажыўленне сярод мясцовага актыву. У рамках сакратарыята працавалі як маладыя дзеячы (М. Танк), так і вядомыя культурныя работнікі (Р. Шырма, С. Паўловіч і інш.). У далейшым дзейнасць Школьнага сакратарыята сутыкнулася са значным супрацівам з боку польскай адміністрацыі ў розных рэгіёнах Заходняй Беларусі. Паліцыя і мясцовыя чыноўнікі канфіскавалі адразу на пошце неабходныя да-

кументы для адкрыцця школ, якія дасылаліся з Вільні, пагражалі актывістам зняволеннем у Бяроза-Картузскім лагеры, адмаўляліся зацвярджаць падпісаных беларускім насельніцтвам школьных дэкларацый.

Праца ў рэдакцыі “Калосся” і Школьным сакратарыяце вельмі зблізіла Янку Шутовіча і маладога паэта Максіма Танка. Іх сяброўства працягвалася ўсё астатняе жыццё, і яму не перашкаджала нават тое, што ў маладосці М. Танк быў прыхільнікам леварадыкальных ідэй, сябрам КПЗБ, а Я. Шутовіч меў дыаметральна супрацьлеглыя погляды. На шмат якіх фотаздымках 1930-х гг. іх можна пабачыць разам або ў кампаніі іншых маладых хлопцаў і дзяўчат. Ужо ў пасляваенны перыяд М. Танк, атрымаўшы высокія пасады ў савецкай наменклатуры, не забыўся пра сябра маладосці, падтрымліваў яго, у тым ліку і фінансава. Захаваліся звесткі, як дзякуючы хадаўніцтву паэта перад міністрам сувязі Літоўскай ССР хвораму Шутовічу ў 1970-я гг. правялі тэлефонную сувязь.

За беларускую актыўнасць Янку Шутовіча некалькі разоў арыштоўвалі польскія ўлады. Першы раз ён стаў вязнем польскай турмы ў 1928 г., калі ўдзельнічаў у перадвыбарчай кампаніі ў парламент у якасці агітатара. 31 жніўня 1939 г. падчас усеагульнай мабілізацыі ў Польшчы напярэдадні вайны Я. Шутовіч як рэдактар “Калосся” быў затрыманы віленскай паліцыяй і этапаваны ў сумнавядомы лагер у Бярозе-Картузскай. Тады ў лагеры ўжо ўтрымлівалася больш за 10 тыс. чалавек, якіх польская дзяржава лічыла “патэнцыйнымі ворагамі” ў ваенны час. Зняволеныя знаходзіліся ў жудасных умовах з пастаяннымі здзекамі лагернай аховы, без дастатковай колькасці ежы. Захаваліся ўспаміны, паводле якіх, глядзячы ў акно турэмнага цягніка

Магіла бацькоў Янкі Шутовіча. Смаргонскі р-н, в. Шутавічы. Сучасны выгляд.

Янка Шутовіч. 1956 г.
Цэнтральная навуковая бібліятэка
імя Якуба Коласа НАН Беларусі.

па дарозе ў лагер, Я. Шутовіч прамовіў: “Вялікая і прыгожая наша Беларусь. Ёсць за што пацярпець”. 18 верасня, пасля ўваходу савецкіх войск на тэрыторыю Заходняй Беларусі, вязні лагера былі вызвалены і змаглі вярнуцца дамоў.

З 1940 г. Янка Шутовіч працаваў у Беларускаму музеі ў Вільні. У музеі на той час знаходзіліся ўнікальныя экспанаты па старажытнай гісторыі Беларусі, а таксама архіў розных беларускіх устаноў і арганізацый XIX–XX стст. Найбольш каштоўныя артэфакты ён здолеў схаваць у склепах Свята-Міхайлаўскага касцёла, што выратавала іх ад вывазу ў Германію. У пасляваенны перыяд Я. Шутовіч пакінуў успаміны пра сваю працу ў музеі пад назвай “Незабыўная скарбніца”.

З прычыны знаходжання і працы ў музеі на акупіраванай тэрыторыі ў лістападзе 1944 г. Янка Шутовіч быў затрыманы органамі НКВС і асуджаны на 10 гадоў пазбаўлення волі. Пакаранне адбываў у розных лагерах – спачатку ва Унжлагу Горкаўскай вобласці, а пасля ў Пясчанлагу Карагандзінскай вобласці. Падчас т. зв. хрушчоўскай адлігі быў вызвалены і цалкам рэабілітаваны, у Вільню вярнуўся хворым і слабым чалавекам. Не апошняю ролю ў яго рэабілітацыі адыгралі хадаўніцтва Максіма Танка і Рыгора Шырмы, якія захоўваюцца ў асабістай справе Я. Шутовіча ў Асобым архіве Літвы. У прыватнасці, Р. Шырма так ацэньваў яго заслугі перад беларускім рухам: «Сам И. Шутович был всё время деятельным участником Народного Фронта, особенно в вопросах борьбы с подлой панской политикой, каковая в то время была введена в систему на так называемых “Кресах Восточных”... За актив-

ную деятельность в рядах Народного Фронта И. Шутович был брошен панями в Картуз-Березский лагерь, где подвергался унижительным пыткам и издевательствам...» Пасля вяртання ў Вільню Я. Шутовічу было вельмі складана ўладкавацца на працу. Фактычна да атрымання пенсіі ён працаваў пажарнікам і вяртаўніком у Вільнюскім мастацкім музеі.

Яшчэ ў міжваенны перыяд Янка Шутовіч падрыхтаваў шэраг крытычных артыкулаў пра творчасць Міхася Машары, Паўлюка Труса, Цішкі Гартнага, а таксама артыкулы асветніцкага характару. У пасляваенны час пачаў выяўляцца даследчыцкі і культуралагічны талент Я. Шутовіча. Нягледзячы на тое, што большасць яго тэкстаў пісалася “ў стол”, некаторыя нарысы траплялі ў савецкі або польскі друк і выяўлялі сапраўды свежы і неангажаваны погляд на актуальныя культурныя працэсы ў Беларусі тых часоў. Я. Шутовіч (падпісваўся псеўданімам *Іван Дубневіч*) актыўна папулярызаваў творчасць мастака П. Сергіевіча, музыкаў М. Забэйды-Суміцкага, А. Туранкова, К. Галкоўскага, імкнуўся абудзіць цікавасць да біяграфій многіх працаўнікоў на беларускай культурнай ніве, у тым ліку А. Уласава, Б. Тарашкевіча, Я. Карскага, Ф. Стэцкевіча і інш. Праводзіў значную пошукавую працу ў архівах і бібліятэках Беларусі і Літвы, плёнам чаго стаў знойдзены рукапіс “Віленскіх камунараў” М. Гарэцкага, а таксама шмат дакументаў пра жыццё і дзейнасць беларускага паэта Адама Гурыновіча. Дзякуючы яму былі зроблены копіі некаторых малюнкаў П. Сергіевіча і Я. Драздовіча, якія цяпер лічацца зніклымі. Разам з жонкай, літоўскай пісьменніцай Ганнай Міцютэ, перакладаў беларускіх і літоўскіх літаратараў. Для аналізу маштабу ўнёску Янкі Шутовіча ў беларускі культурны дыскурс неабходна праводзіць асобнае грунтоўнае даследаванне.

Янка Шутовіч памёр у снежні 1973 г. і быў пахаваны ў Вільні. Пасля сябе ён пакінуў вялікі архіў дакументаў, у тым ліку з рэдакцыі часопіса “Калоссе”, Беларускага музея ў Вільні, прыватных збораў; рукапісы, лісты, успаміны. Унікальнай можна лічыць калекцыю фотаздымкаў Я. Шутовіча, якая візуальна асвятляе гісторыю беларускага нацыянальнага руху ў XX ст. Сам архіў быў упарадкаваны пасля смерці Я. Шутовіча беларускім паэтам А. Разанавым і перададзены сваякамі на захоўванне ў Цэнтральную навуковую бібліятэку імя Якуба Коласа Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі. Сёння фонд Янкі Шутовіча налічвае 414 адзінак захавання і ўяўляе сабой каштоўны рэзервуар інфармацыі пра беларускае культурнае і нацыянальнае жыццё ў XX ст.